

ZÁJEM O LIDOVOU PÍSEŇ

DAS INTERESSE AM VOLKSLIED

Výraznější zájem o lidovou píseň lze v Evropě sledovat od konce 18. století v souvislosti s měnícím se pohledem na společnost a dějiny. V této době se začala formovat moderní představa národa, jehož kulturní kořeny tehdejší vzdělanci hledali v idealizovaném venkovském prostředí, které považovali za méně zasažené civilizačními vlivy. Johann Gottfried Herder (1744–1803) chápal lidové písně jako autentický projev „národního ducha“ – pramen kulturního poznání, který bylo třeba zachytit dříve, než se pod vlivem modernizace vytratí i z venkova. Tento akcent dokumentace zániku doprovází etnografickou práci dodnes. Metody bádání se však postupně měnily a profesionalizovaly: sběr, který se původně soustředil především na písně a slovesnost, se od druhé poloviny 19. století výrazně rozšířil také na tradiční způsob bydlení a hospodaření, odívání a vůbec na projevy každodenního života venkovského obyvatelstva.

Als Folge der sich wandelnden Wahrnehmung von Gesellschaft und Geschichte in Europa wuchs im späten 18. Jahrhundert das Interesse am Volkslied. Es war die Geburtsstunde der modernen Vorstellung von „Nation“, deren kulturelle Wurzeln die Gelehrten in einem idealisierten ländlichen Milieu suchten, das sie als geschützt vor zivilisatorischen Einflüssen ansahen. Johann Gottfried Herder (1744–1803) betrachtete das Volkslied als authentischen Ausdruck der „Volksseele“ – als Quelle, die festgehalten werden müsse, bevor sie unter dem Druck der Modernisierung auch aus dem Dorfleben verschwinde. Diese Betonung der Dokumentation des im Verschwinden Begriffenen begleitet die ethnographische Arbeit bis heute. Die Methoden entwickelten sich im Laufe der Zeit weiter und wurden zunehmend professionalisiert: Das Sammeln, das sich zunächst auf Lieder und mündliche Überlieferungen konzentrierte, erweiterte sich seit der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts deutlich auf traditionelle Siedlungs- und Hausformen, Kleidung und überhaupt auf alle Erscheinungen des alltäglichen Lebens der Landbevölkerung.

Chebští sedláci v krojích jako stafáž idylického obrazu krajiny Františkových Lázní, Eduard Gurk, akvarel, okolo roku 1820, Sbíрка Městského muzea Františkovy Lázně

Egerländer Bauern in Tracht als Staffagefiguren des idyllischen Landschaftsbildes von Franzensbad, Eduard Gurk, Aquarell, um 1820, Sammlung Stadtmuseum Franzensbad